

Johan Kvarnström sd ym.

Lakialoite laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteen tavoitteena on turvata asiakkaan valitusoikeus kuntoutusasioissa sekä turvata asiakkaan mahdollisuus saada hänelle kuuluvaa kuntoutusta.

PERUSTELUT

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain mukaan henkilöllä on oikeus saada hyvän kuntoutuskäytännön mukaista vaativaa lääkinällistä kuntoutusta työstä, opiskelusta tai muista arjen toiminnoista suoriutumista ja osallistumista varten, jos sen tarve voidaan todeta. Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen tulee perustua kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan. Suunnitelma laaditaan kuntoutujan hoidosta vastaavassa julkisen terveydenhuollon yksikössä kuntoutujan kanssa taikka kuntoutujan sekä hänen omaisensa tai muun läheisensä kanssa vähintään yhdeksi vuodeksi ja enintään kolmeksi vuodeksi.

Julkisuudessa (mediassa) on kerrottu tilanteista, joissa kuntoutus on jäänyt saamatta sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnan myönteisestä päätöksestä huolimatta. Tapauksissa muutoksenhakulautakunta on katsonut Kelan evänneen lääkinällisen kuntoutuksen väärin perustein ja edellyttänyt kuntoutuksen myöntämistä. Hakija on jäänyt ilman kuntoutusta, koska muutoksenhakulautakunnan pitkän käsittelyajan vuoksi vuosi on ehtinyt vaihtua ja kuntoutuspäätös vanhentua. Kirjallisen kuntoutussuunnitelman ja tietylle vuodelle myönnetyn kuntoutuksen ei katsota olevan voimassa enää seuraavana vuonna. Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen tarve ei kuitenkaan ole kadonnut, vaan se on voinut päinvastoin kasvaa, ja muutoksenhakulautakunnan päätös on voitava panna täytäntöön siitä riippumatta, onko kalenterivuosi vaihtunut. Muutoin hakija juuttuu niin sanottuun catch-22-tilanteeseen: hän voi aina hakea kuntoutusta, saada kieltävän vastauksen ja siihen myöhemmin muutoksen ja sitten toistaa prosessin, mutta ei kuitenkaan koskaan saada sitä kuntoutusta, johon hän todistetusti on ollut oikeutettu. Palveluiden tarjoaminen Kelalta kielteisen päätöksen saaneelle muuta kautta ei aina onnistu käytännössä. Virheellisen kielteisen päätöksen saaneen tulisi saada kuntoutusta viipymättä, eikä häntä tulisi rangaista siten, että hänet pakotetaan tekemään uusi hakemus ja odottamaan uutta päätöstä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 6 luvun 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 55 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1305/2006, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2, 3 ja 4 momentti siirtyvät 3, 4 ja 5 momentiksi seuraavasti:

55 §

Muutoksenhaku

Mikäli sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta tai vakuutusosikeus hyväksyy valituksen, joka koskee 9 §:ssä tarkoitettua vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta, voidaan kuntoutuksesta toimitettua kirjallista kuntoutussuunnitelmaa edelleen soveltaa riippumatta kalenterivuoden vaihtumisesta siten, että kuntoutuksen kestoja jatketaan toteutunutta valituksen käsittelyaikaa vastaavan pituisella ajanjaksolla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 28.11.2022

Johan Kvarnström sd
Hussein al-Taei sd
Suna Kymäläinen sd
Merja Kyllönen vas
Pia Lohikoski vas
Jari Myllykoski vas
Mari-Leena Talvitie kok
Ritva Elomaa ps